

Հետազոտական աշխատանք

<p>Կազմակերպության տվյալներ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Անվանում, հասցե • Տնօրեն • Էլ.հասցե • Հեռախոս 	<p>«Մասնակցային դպրոց» կրթական հիմնադրամ Վահրամ Սողոմոնյան masnakcayindproc@gmail.com +37493581908</p>
<p>Հետազոտության թեմա/վերնագիր</p> <ul style="list-style-type: none"> • Հետազոտության թեմա 	<p>Սովորողների քննադատական մտածողության զարգացումը 3-դ դասարանի մայրենիի ուսուցման գործընթացում համագործակցային աշխատանքների միջոցով</p>
<p>Ուսուցչի տվյալներ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Անուն, ազգանուն, հայրանուն • Մասնագիտություն • Հեռախոս • Էլ. հասցե • Դասավանդվող առարկաներ • Դասարաններ 	<p>Գայանե Քաջիկի Հարությունյան Դասվար g29100har@gmail.com Մայրենի, մաթեմատիկա, Տեխնոլոգիա, Ես և շրջակա աշխարհը, 3-րդ, 4-րդ 093333408</p>
<p>Ուսումնական հաստատության տվյալներ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Անվանումը, հասցե • Հեռախոս • Էլ. հասցե (տնօրենության) 	<p>Արամուսի Վ. Առաքելյանի անվան միջնակարգ դպրոց, Կոտայքի մարզ, Արամուս գյուղ Ջերմատան փողոց, 1 շենք 093207237 aramus@schools.am</p>

Բովանդակություն

Ներածություն-----	3	3
Հիմնական բովանդակություն-----	5	4
Եզրակացություններ, առաջարկություններ-----	19	5
Օգտագործված գրականության ցանկ-----	20	6
Հավելվածներ-----	20	7

Ներածություն

<p>Նպատակը եւ հետազոտական հարցը</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Չարգացնել հաղորդակցական և համագործակցային կարողությունները • Ձևավորել ինքնակազմակերպման և ինքնադրսևորման հմտություններ • Ընդլայնել աշխարհաճանաչողական գիտելիքները: <p>Ջարգ</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Արդյո՞ք համագործակցային աշխատանքները նպաստում են սովորողների քննադատական մտածողության զարգացմանը 3-րդ դասարանում:
<p>Ո՞ր առանցքային կոմպետենցիային/կարողունակությանն է ուղղված նպատակի ուսումնասիրությունը</p>	<p>Նպատակի ուսումնասիրությունը ուղղված է հետևյալ կոմպետենցիաներին.</p> <ul style="list-style-type: none"> • լեզվական գրագիտություն եւ կարողունակություն, • սովորել սովորելու կարողունակություն, <ul style="list-style-type: none"> • Ինքնաճանաչողական և սոցիալական կարողունակություն:

<p>Ջետազոտության թիրախային խումբը և շրջանակը /քանակ, սեռային բաշխում/</p>	<p>Կրտսեր դպրոցականներ 3^ա-րդ դասարան 19 աշակերտ՝ 11տղա, 8 աղջիկ</p>
<p>Օգտագործված հետազոտական մեթոդները, գործիքները (օրինակ՝ քանական հետազոտություն՝ հարցաթերթիկի միջոցով, որակական հետազոտություն՝ խորին հարցազրույցի միջոցով եւ այլն)</p>	<p>Համագործակցային մեթոդ՝ Դիտման մեթոդ</p>
<p>Ջետազոտության իրականացման ժամանակահատվածը</p>	<p>04.09 19.09</p>

Հիմնական բովանդակություն

Գրականության ակնարկ

- Մեջբերումներ արդեն արված հետազոտություններից,
- Մեջբերումներ գրականությունից, տեղեկության վստահելի աղբյուրներից:

Պարտադիր է կատարել հղում աղբյուրին

Ի՞նչ է քննադատական մտածողությունը:

Աշխարհում չի գտնվի մի այնպիսի ուսուցիչ, որ չձգտի իրենց աշակերտներին սերմանել քննադատական մտածողության կարողությունը: Դիտարկենք մտավոր գործունեության որոշ տեսակներ, որոնք չենք կարող անվանել քննադատական մտածողություն: Կարծում եմ պետք է համաձայնել, որ զուտ հիշողությունը քննադատական մտածողության չէ: Հիշելը կարևոր մտավոր գործողություն է, առանց որի անհնար է ուսումնական գործընթացը, սակայն այն արմատապես տարբերվում է քննադատական մտածողությունից:

☞ Համակարգչի հիշողությունն ավելի լավ է, քան մարդունը, սակայն դա չի նշանակում, որ համակարգչի հիշելու կարողությունը մտածելն է: Ճատ դպրոցական ուսուցիչներ, ըստ հին սովորույթի, հիշողությունը մտածողությունից վեր են դասում և ստուգողական աշխատանքների ու քննությունների ժամանակ ստուգում են սովորողի հիշողության ծավալը, սակայն մենք քննադատական մտածողության կողմնակիցներս շեշտը դնում ենք մտավոր գործունեության ավելի բարդ ձևերի վրա:

<<Ոչ քննադատական մտածողության >>

մեկ այլ ձևը առանց որի նույնպես ուսումնական գործընթաց չի կարող լինել, կապված է բարդ գաղափարների ընկալման հետ: Կենսաբանության և մաթեմաթիկայի , պատմության և գրականության դասերին սովորողները երբեմն ստիպված են գլուխ կոտրել, որ հասկանան, թե ինչ է ուսուցիչը ասում կամ ինչ է գրված գրքում: Ընկալումը բարդ մտածողական գործողություն է, հատկապես եթե նյութը բարդ է: Օրինակ եթե ուսանողը փորձում է հասկանալ ծեփափրի սոնետը կամ էլ գլուխ է ջարդում էքստրեմումի կետերի թեորեմի վրա: Իր գլխում այդ ժամանակ բարդ մտավոր գործողություն է տեղի ունենում, սակայն դա դեռ քննադատական մտածողություն չէ:

Մտածողության երրորդ տեսակը, որը նույնպես չենք կարող անվանել քննադատական, դա ստեղծագործական մտածողություն է: Մարզիկի, նկարչի, երաժշտի ուղեղը նույնպես բարդ գործողություններ է կատարում , սակայն իրենք եթե մենք չենք խոսում նորեկների, նորելուկների մասին, անգամ չեն նկատում դա: Որպես կանոն, նման մտածողական գործընթացները չեն գիտակցվում: Պատկերացնենք մի պրոֆեսիոնալ մարզիկի, օրինակ, հոկեյի աստղ

ազգութեամբ չեխ Յարոմիի Յագրին (որը միշտ հանդես է գալիս 68 համարի ներքո ի հիշատակ 1968 թվականին Պրահայում տեղի ունեցած իրադարձությունների): Ենթադրենք, որ դարպասներին հարվածելուց առաջ նա մտածում է մոտավորապես այնպես. «Արդյո՞ք ճիշտ եմ ընտրել պահը: Չկա արդյո՞ք որևէ այլ ընտրանքային լուծում: Ինչպե՞ս կվարվեին այլ հռչակավոր խաղացողները: Կհարվածե՞ր արդյոք հիմա Ուեյն Գրեցկին, թե՞ կսպասեր ավելի հարմար պահի: Գուցե ընդհանրապես տափողակը կփոխանցեր մեկ այլ մարզիկի՞»>: Պարզ է, որ նման քննադատական մտածողության դեպքում Յագրն ընդհանրապես ոչ մի գուլ չէր խփի: Եվ եթե 68 համարի տակ հանդես գալը իր քննադատական մտածողության օրինակն է, ապա իր խաղային որոշումները այդպիսին լինել չեն կարող: Նույնպես նկարիչներն ու երաժիշտները իրենց աշխատանքում հիմնվելով բարդ մտածեղական գործողությունների վրա, լիարժեք չեն գիտակցում դրանք: Նրանց բնագոյային մտածեղությունը իր ամբողջ արժեքներով հանդերձ չի կարող համարվել քննադատական:

Ապա ինչպե՞ս սահմանել քննադատական մտածեղությունը: Իմ առաջարկած սահմանումը բաղկացած է հինգ կետերից.

1) Քննադատական մտածողությունը ինքնուրույն մտածողություն է: Երբ դասը կազմված է քննադատական մտածողություն սկզբունքների վրա, յուրաքանչյուրը ձևակերպում է իր գաղափարները, գնահատականները և համուզմունքները անկախ մնացածից: Որևէ մեկը մեր փոխարեն չի կարող քննադատական մտածել, մենք դա անում են բացառապես ինքներս մեր համար: Չետևաբար, մտածողությունը կարող է լինել քննադատական միայ այն դեպքում, երբ այն անհատական բնույթ է կրում:

2) Տեղեկությունը հանդես է գալիս որպես սկզբնակետ, այլ ոչ թե քննադատական մտածողության վերջնակետ: Բարդ միտք հայտնելու համար հարկավոր է հսկայական քանակով <<հումք>> վերամշակել՝ փաստեր, գաղափարներ, տեքստեր, տեսություններ, տվյալներ, հասկացություններ: Քննադատաբար մտածել հնարավոր է ցանկացած տարիքում, ոչ միայն ուսանողները, այլև առաջին դասրանցիները դրա համար բավականին փորձ ու գիտելիք ունեն կուտակած: Իհարկե երեխաների մտածողական կարողությունները ուսման ընթացքում դեռ կատարելագործվելու են, բայց անգամ մանուկները կարող են բավականին ինքնուրույն քննադատաբար

մտածել(երեխաներ ունեցողները դա լավ գիտեն):

3) Քննադատական մտածողությունը սկսվում է հարցադրմամբ և լուծվելիք խնդիրների հստակեցմամբ: Մարդ իր էությանմբ հետաքրքրասեր է: Երբ ենք որևէ նոր բան ենք նկատում և ցանկանում ենք իմանալ, թե դա ինչ է: Հետաքրքրությունը, այսպիսով, կենդանի արարածի անբաժան մասն է: Մենք ավելի շատ սովոր ենք տեսնելու դա փոքրիկների մոտ, քան բարձր դասարանցիների և ուսանողների մոտ, ինչն ավաղ դպրոցական կրթության ազդեցության արդյունք է: Սակայն ճանաչողական գործընթացը իր յուրաքանչյուր փուլում բնորոշվում է խնդրին լուծում տալու ճանաչողի ձգտումով, ինչպես նաև պատասխանելու հարցերին, որոնք առաջանում են իր իսկ սեփական հետաքրքրություններից և պահանջներից: Բրազիլացի մանկավարժ Պաուլոն Ֆրեյրեն այն կարծիքին է, որ հարկավոր է ավանդական <<կուտակային>> կրթությունը փոխարինել <<խնդրայինով>>, երբ սովորողները զբաղվում են իրական , կյանքից վերցրած խնդիրներով: Դասավանդումը, ըստ իրեն, ավելի հաջող կընթանա, եթե աշակերտները ձևակերպեն խնդիրները, այդ թվում տնտեսական հասարակական և քաղաքական, իրենց սեփական փորձի

հիման վրա , այնուհետ կլուծեն դրանք, օգտագործելով այն հնարավորությունները, որոնք իրեն տվել է դպրոցը:

Ամերիկացի փորձառում փիլիսոփա և մանկավարժ Ջոն Դյուին կարծում է, որ քննադատական մտածողությունը առաջանում է այն ժամանակ, երբ աշակերտները սկսում են զբաղվել որոշակի խնդիրներով: Ըստ նրա խնդիրների վրա կենտրոնանալը խթանում է սովորողների բնական հետաքրքրասիրությանը և խրախուսում է իրենց քննադատական մտածողությանը: << Միայն իրական խնդրի հետ պայքարելով, բարդ իրավիճակներից դուրս գալու իրենց սեփական ելքերը փնտրելով է , որ աշակերտը իսկապես մտածում է>>:

Քննադատական մտածողության ձևավորման և զարգացման մոդելներն են.

- ☛ Գիտելիք
- ☛ Ընկալում
- ☛ Կիրառում
- ☛ Վերլուծություն
- ☛ Սինթեզ
- ☛ Գնահատում:

Քննադատական մտածողությունը դա դիտարկման փորձի, դատողության, պատճառաբանության կամ հաղորդակցության միջոցով հավաքած

ինֆորմացիան ակտիվորեն և հմտորեն համակարգելու, կիրառելու, վերլուծելու, սինթեզելու և գնահատելու մտավոր գործընթաց է:

Քննադատաբար մտածելու

կարողությանը, դա խնդիրներ և ենթադրությունները վեր հանելու, կարևոր հարաբերակցությունները ճանաչելու, ճիշտ եզրակացություններ անելու, փաստերը գնահատելու և եզրահանգումներ կատարելու հմտությունն է:

Քննադատական մտածողությունը անհատի ճանաչողական գործունեության գործընթացն է՝ ուղղված իրականության ընդհանրացված և միջնորդավորված արտացոլմանը, որի ժամանակ աշակերտը իրականացնում է տարբեր տեսակի ընդհանրացումներ:

Քննադատական մտածողությունը ակտիվ հոգեկան գործընթաց է, որն ուղղված է օբյեկտիվ աշխարհի առարկաների և երևույթների էական կողմերի և դրանց ներքին կապերի միջնորդավորված և ընդհանրացված արտացոլմանը:

Սովորողների քննադատական մտածողության զարգացումը մայրենիի ուսուցման գործընթացում:

Ուսումնական գործունեության մեջ ուսուցման բովանդակության նորացման ժամանակակից դպրոցին առաջադրվող պահանջների իրականացմանը, անձի ստեղծագործական, իմացական աշխատանքների համար կարևոր նշանակություն ունեն հետազոտական աշխատանքները: Ինքնուրույն աշխատանքով գիտելիքներ ձեռք բերելու լավագույն աշխատանքներից մեկը հետազոտական աշխատանքն է, որը անձին պատրաստի ճշմարտություններ հաղորդելու փոխարեն օգնում է նրան դնել որոնողի գիտելիքներն ինքնուրույն ջանքերով մշակողի դերում: Հետազոտական գործունեությունը ստեղծագործական աշխատանք է՝ իր ընդհանուր նպատակով, խնդիրներով, համապատասխան մեթոդներով և գործունեության ձևով: Հետազոտությունը անհայտը որոնելու , նոր գիտելիքներ ձեռք բերելու ճանաչողական աշխատանք է: Հասարակական կյանքի զարգացման արդի գործընթացներում դպրոցը նույնպես փոփոխություններ է կրում :

Աշակերտները գիտելիքները մտապահողից ու վերարտադրողից , այսինքն ուսուցման օբյեկտից, վերածվում են ուսուցման գործընթացի գործուն մասնակցի՝ ուսուցման սյուբեկտի ինքնուրույն որոշումներ

կայացնողի , որն էլ կյանքի հրամայական պահանջն է:

Ուսուցման ժամանակակաից տեխնոլոգիաների օգտագործումը պահանջներ է ներկայացնում ուսուցչին: Նա պետք է դառնա ոչ թե ուսումնական գործընթացի, այլ լինի ուղղորդողի, օգնականի, խթանողի մասնակցի դերում և հնարավորությունն ընձեռնի աշակերտին խորհելու և անկաշկանդ ինքնաարտահայտվելու:

Ժամանակակաից տեխնոլոգիաների կիրառմամբ աշակերտները ոչ թե մեխանիկորեն պետք է մտապահեն պատրաստի մատուցված գիտելիքները, այլ եռանդուն կերպով մասնակցեն գիտելիքների ձեռք բերման գործընթացին, կատարեն համապատասխան եզրահանգումներ, դառնան հայտնագործողներ և նորը ստեղծողներ, որի դեպքում ոչ թե լուծվում են կրթական բարդ խնդիրներ, այլև ուսման գործընթացը դառնում է բովանդակալից, հետաքրքիր, ըմբռնելու համար առավել արդյունավետ:

Դպրոց մուտք գործող նորարարական մանկավարժական տեխնոլոգիաների թվին են պատկանում քննադատական մտածողության զարգացման տեսությունը:

<< քննադատական մտածողություն>>
Եզրույթն առաջին հայացքից բացասական
երանգ է պարունակում, քանի որ,
զուգորդվում է քննադատել բառով:

Սակայն այս բառն իր մեջ ներառում է
<<քննել>> և << դատել>> բառ
հասկացությունները: Այսինքն՝ որևէ հարց
քննել , զննել տարբեր անկյուններից
տեսանկյուններից, ապա դատել և
Եզրահանգումներ աննել :

Քննադատական մտածողությունը չունի
մեկ միասնական սահմանում: Այն բարդ
գործընթաց է , որը սկսվում է
տեղեկատվությամբ և ավարտվում որոշման
կայացմամբ:

Այսօր ձևավորվել է քննադատական
մտածողության խթանման մեթոդների մի
ստվար քանակություն, որոնք գտնվում են
զարգացման փուլում: Կարևորն այն է, որ այս
մեթոդները նպաստում են աշակերտների
ճանաչողական կարողությունների,
ինքնուրույն ստեղծագործական ներուժի
բացահայտմանն ու զարգացմանը:

Քննադատական մտածողության
խթանման բազմաթիվ մեթոդներից
յուրաքանչյուրի արդյունավետ կիրառումը
դասարանում ,ենթադրում է փոխադարձ
վստահության մթնոլորտի առկայություն:
Յուրաքանչյուրն երեխա պետք է ազատ ու

անկաշկանդ կարողանա մտածել ,
ներկայացնել իր տեսակետը, մտքեր
փոխանակել ու լսել դիմացինին և
հաղորդակցվել ու յուրաքանչյուր դասին
ունենալ իր փոքրիկ ներդրումը:

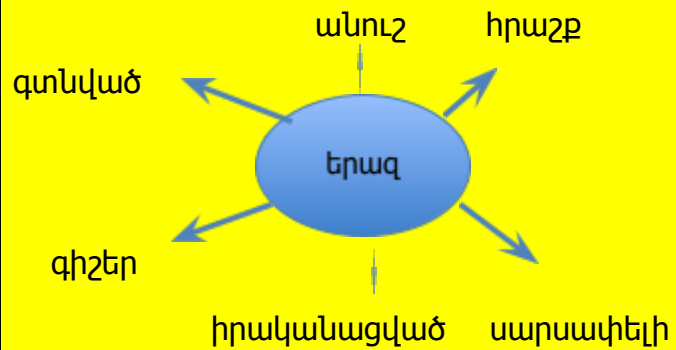
Քննադատական մտածողության
մեթոդների կիրառմամբ ընթացող դասի
ժամանակ աշակերտները ընդգրկվում են
դասապրոցեսի մեջ՝ մինչև նոր նյութի
հաղորդումը (խթանումը), նյութի մատուցման
ընթացքում (իմաստի ընկալումը) և նյութի
յուրացնելուց հետո (կշռադատում):

Քննադատական մտածողության
տեխնոլոգիայի կիրառումը նպաստում է ոչ
միայն ուսման արդյունավետության
բարձրացմանը, այլև լուծում է այնպիսի
խնդիրներ , ինչպիսիք են աշակերտի
ճանաչողական հետաքրքրությունների ,
նրանց ստեղծագործական մտածողության
ինքնուրույն որոշումների կատարելու
կարողությունների ձևավորումն ու
զարգացումը ` թե՛ ուսուցման գործընթացում,
և թե՛ հաղորդակցության ժամանակ:

Ջեռագոտության ընթացքը

Ստորև ներկայացվում է քննադատական մտածողության այն մեթոդները, որոնք կիրառում են <<Սիզախոտի երազը>> դասի ուսուցման ընթացքում համագործակցային աշխատանքների միջոցով:

Որպես նախապատրաստական աշխատանք կիրառելի է քննադատական մտածողության տեխնոլոգիայով առաջարկվող մեթոդներից մտավոր գրոհը:

Ստացված արդյունքի ամփոփում , դասի ընթացքում , անհասկանալի բառերի բացատրում:

Որից հետո օգտագործվում են համագործակցային ուսումնաստիության պարզ օրինակ(խմբային աշխատանք), որի դեպքում աշակերտների փոքր խմբերը համատեղ աշխատանք են անում որևէ նպատակի իրականացման կամ խնդրի լուծման համար:

Աշակերտներին բաժանեցի 6 խմբի (երեքական) կիրառեցի <<Բոնոյի մտածողության վեց գլխարկները>> մեթոդը, որը մտագրոհման ձև է և գործիք,

որի օգնությամբ ավելի արդյունավետ դարձրեց խմբային քննարկումը և օգնեց հետևողականորեն պլանավորել մտածելու ընթացքը:

Կապույտ գլխարկ

- ✓ Սիզախտը որտեղի՞ց հայտնվեց պալատում:
- ✓ Ծաղիկների պալատում ովքե՞ր էին թագավորն ու թագուհին:
- ✓ Սիզախտին պալատում ինչպե՞ս էին վերաբերվում, և նա այնտեղ իրեն ինչպե՞ս էր զգում:
- ✓ Սիզախտը պալատից դուրս ի՞նչ էր թողել: Նկարագրի՛ր Սիզախտի հիշողությունները:

Սպիտակ գլխարկ

- ✓ Իրականում որտե՞ղ էր ապրում Սիզախտը:
- ✓ Սիզախտը պատրաստ էր, որ իրեն դիմեն <<Ձերո՞ գերազանցություն>>:
- ✓ Նկարագրե՛ք փողոցը, որտեղ ապրում էր Սիզախտը:

Կարմիր գլխարկ

- ✓ Ինչպե՞ս կվարվեիք Սիզախտի փոխարեն:
- ✓ Ինչպե՞ս էր զգում Սիզախտը իրեն պալատում:
- ✓ Ի՞նչ էր երագում սիզախտը:

Սև գլխարկ

- ✓ Արդյո՞ք անվտանգ էր Սիզախտոտի գտնվելը ճամփեզրին:
- ✓ Ինչու՞ Սիզախտոտը չհարմարվեց պալատական կյանքին:
- ✓ Քամին ու անձրևը միշտ անվտա՞նգ են Սիզախտոտի համար:

Դեղին գլխարկ

- ✓ Կարո՞ղ էր Սիզախտոտը երկար մնալ պալատում:
- ✓ Քո կարծիքով Սիզախտոտի տեսած երազը լա՞վ էր, թե՞ վատ:
- ✓ Ո՞ն է հեքիաթի հիմնական միտքը:

Կանաչ գլխարկ

- ✓ Եթե դու լինեիր սիզախտոտի փոխարեն պալատում ինչպե՞ս կվարվեիր:
- ✓ Իրական էր Սիզախտոտի երազը:
- ✓ Պատկերացրու դու հայտնվել ես թագավորական պալատում որպես թագուհի կամ թագավոր, կցանկանաս միշտ այնտեղ ապրել, ինչու՞:

Դասի ավարտին խմբերը նշեցին.

- 3 բան , որ յուրացրել են
  - 1.Միշտ չէ, որ հարուստ կյանքը երջանկացնում է մարդուն;
  - 2.Սիզախտոտը չի կարող երազ տեսնել:
  - 3.Ամեն մարդ իրեն լավ է զգում իր միջավայրում:

	<ul style="list-style-type: none"> • 2 բան , որ որի մասին կուզեին ավելին իմանալ <ol style="list-style-type: none"> 1. Ինչպիսի՞ բույս է սիզախտոը: 2. Սիզախտոը օգտակար հատկություններ ունի՞: • 1 բան, որ չեն հասկացել <ol style="list-style-type: none"> 1.Ինչու՞ հենց Սիզախտոը հայտնվեց պալատում: <p>Կիրառվեց բանալի բառի մեթոդը, որի կիրառման ժամանակ աշակերտները հորինեցին մի փոքրիկ պատմություն, որի շնորհիվ զարգանում է աշակերտների ստեղծագործական միտքը, կապակցված խոսք կառուցելու ինչպես նաև սեփական մտքերը շարադրելու, գրի առնելու կարողությունները:</p>

Եզրակացություններ, առաջարկություններ

<p>Վերհանված արդյունքներ, եզրակացություններ, պատասխան հետազոտական հարցին</p>	<p>Եզրակացություն</p> <p>Այսպիսով, եթե ավանդական դասի ընթացքում լուծվում են մի շարք ուսումնական խնդիրներ՝ գիտելիքի ձեռք բերում, նոր և ուղղագրական բառերի յուրացում , վարժ կարդալու կարողության ձևավորում և զարգացում՝ կոնկրետ տեքստի շրջանակներում, ապա քննադատական մտածողության զարգացման մեթոդների կիրառմամբ վերը նշվածներից գատ՝ լուծվում են նաև այլ ուսումնադաստիրակչական խնդիրները: Իրականացվեց լուրջ ճանաչողական մտավոր աշխատանք: Երեխաները ձեռք բերեցին ստեղծագործելու, հաղորդակցվելու , արտահայտվելու, իրաի լսելու կարողություն: Ձևավորվում է վստահություն՝ սեփական ուժերի նկատմամբ ինքնազանահատման, մյուսներին գնահատելու և մի շարք այլ կարևոր կարողություններ:</p>
<p>Այլ տեղեկատվություն</p>	<p>Ուսուցման այս տեխնոլոգիայի կիրառումը նպաստում է</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Ուսուցման արդյունավետության բարձրացմանը՝ ավելի լավ է յուրացվում և մտապահվում ուսումնական նյութը • Տրամաբանական մտածողության զարգացմանը • Խթանում է ուսման բարձր ճանաչողական դրդապատճառների ձևավորմանը • Ինքնուրույն, առանց գիտելիքներ ձեռքբերելու կարողությունների ձևավորմանն ու զարգացմանը • Ուրիշներին գնահատելու կարողությունների ձևավորմանն ու զարգացմանը • Նպատակներ ձևավորելու և դրանց իրականացնելու կարողությունների ձևավորմանն ու զարգացմանը:
--	--

Օգտագործված գրականության ցանկ

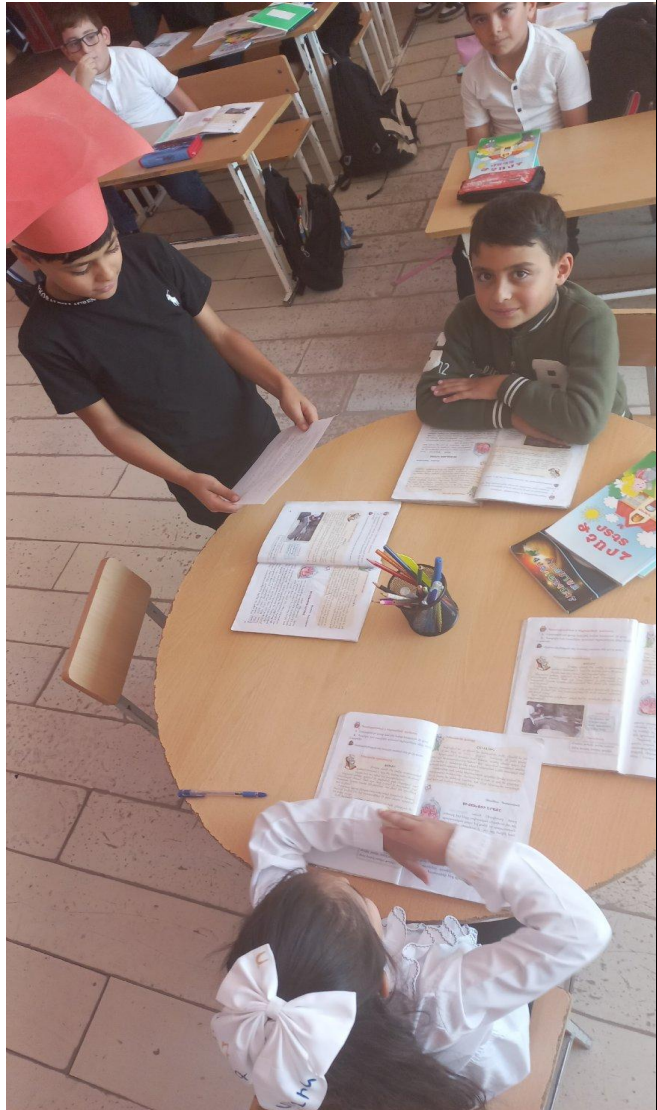
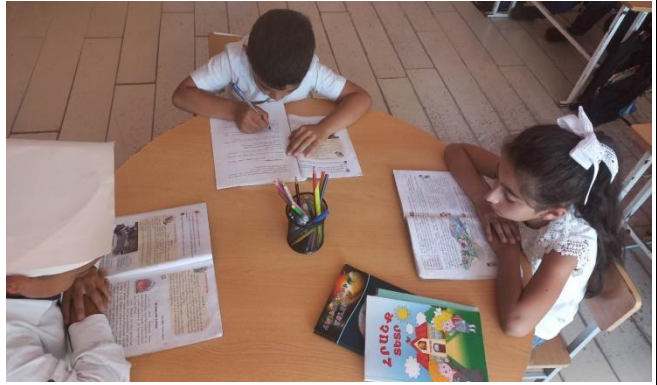
1. Դեվիդ Կլաուստեր - Ի՞նչ բան է քննադատական մտածողությունը
2. Ջ. Սթիվ, Բ.Մերեդիթ, Չ.Թեմիյ - Քննադատական մտածողության համակարգը ուսումնական ծրագրի ողջ համատեքստում (ուղեցույց Յ/Լ Յ/Վ)
3. <https://multiurok.ru/files/k-nnadatakan-mtatsoghowt-yan-zargats-man-met-odner.html>
4. <https://geomanto.ru/hy/awnings/tehnologiya-razvitiya-kriticheskog-o-myshleniya-mladshih-shkolnikov.html>

Հավելվածներ

Հաշվետվության կցված սյուճեր

- Հետազոտության գործիքներ (հարցաթերթիկներ կամ այլ)
- Նկարներ
- Արդյունքներ

Չհետազոտության արդյունքում եկա այն եզրահանգման, որ քննադատական մտածողության զարգացման գործընթացը պետք է լինի շարունակական, սկսած տարրական դասարաններից, քանի որ, այն սոցիալական մտածողություն է: Երբ որևէ միտք կհսում ես ուրիշի հետ , այն նախօրոք ստուգվում և հղկվում է: Քննադատական մտածողությունը զարգացնում է բառապաշարը, կապակցված խոսքը, սովորողը ունենում է սեփական կարծիք : Շարունակական գործընթացը նպաստում է աշակերտի մոտ հետևյալ կարողունակությունների ձևավորմանը`

- լեզվական գրագիտություն եւ կարողունակություն,
- սովորել սովորելու կարողունակություն,
- ինքնաճանաչողական եւ սոցիալական կարողունակություն:

Չհետազոտության արդյունքներն ինձ շատ գոհացրեցին: